

Kurzus kódja(i): FLM-211
FLM-211.13

Kurzus címe: Filmelmélet 2: Modern filmelméletek

Tanár neve: Vincze Teréz

Kurzus időpontja, helye: ---

Vetítések időpontja, helye: ---

Kurzus típusa: Csak vizsga

Kurzus leírása: A kurzus tárgyát a második világháború utáni évtizedtől napjainkig terjedő időszak filmelméleti gondolkodásának legfontosabb irányzatai képezik.

Témakörök:

Strukturalizmus és filmszemiotika

A szerzői elmélet(ek)

Pszichoanalízis és filmelmélet

Feminizmus és filmelmélet

Queer-elmélet

Posztkoloniális filmelmélet

A tömegfilm elmélete

Új képfajták

Narratológia

Kognitív filmelmélet

Kurzus teljesítésének követelményei: A jegyszerzés módja: írásbeli vizsga, melynek során az alábbi kötelező olvasmányokra vonatkozó kérdésekre kell röviden válaszolni.

Vetített filmek: ---

Kötelező irodalom: [Az interneten elérhető cikkeknel megadtam a hozzáférés helyét. A kékkel jelölt olvasmányok digitálisan elérhetőek a film.elte.hu » Segédanyagok » Oktatók anyagai felületen. A hozzáféréshez jelszó szükséges.
A még kapható *Metropolis* számok listája megtekinthető a www.metropolis.org.hu oldalon és a számok megvásárolhatók az alagsor -134-es szobában.]

Strukturalizmus és filmszemiotika

Robert Stam: *The Advent of Structuralism*. In: Stam: *Film Theory: An Introduction*. Oxford: Blackwell, 2000.

Metz, Christian: *A denotáció problémái*. pp. 73–99., *A film strukturális megközelítése*. pp. 101–115. In: Hoppál Mihály – Szekfű András (szerk.): *A mozgókép szemiotikája*. Budapest: MRT TK Szakkönyvtára, 1974.

A szerzői elmélet(ek)

Nánay Bence: *Meghalt a szerző. Éljen a szerző!* *Metropolis* (2003) no. 4. pp. 8–19. (metropolis.org.hu)

Astruc, Alexandre: *Egy új avantgárd születése: a kamera mint töltőtoll*. In: *Kép–Mozgókép–Kultúra. Fejezetek a filmesztétikából*. Budapest: Műzsák Közművelődési Kiadó, é.n. pp. 133–137.

Truffaut, François: *Une Certaine Tendance du Cinema Français*. In: *Cahiers du cinéma* (1954) no. 31., magyarul: Truffaut: *A francia filmművészet egy bizonyos irányzata*.

Truffaut, François: *A szerzők politikája*. In: *François Truffaut*. Budapest: Osiris, 1996. pp. 67–74.

Bazin, André: *A filmalkotó személyiségéről*. In: Bazin: *Mi a film?* Budapest: Osiris, 1995. pp. 60–76.

Barthes, Roland: *A szerző halála*. In: Barthes: *A szöveg öröme*.

Irodalomelméleti írások. Budapest: Osiris, 1996. pp. 50–55.

Pszichoanalízis és filmelmélet

Pszichoanalízis és filmelmélet. *Metropolis* (1999/nyár) pp. 7–9.
(www.c3.hu/scripta)

Metz, Christian: A képzeletbeli jelentő. In: *A képzeletbeli jelentő. Három tanulmány.* Filmtudományi Szemle (1981/2) pp. 57–101. (3., 4., 5. fejezet)

Althusser, Louis: Ideológia és ideologikus államapparátusok. In: *Testes könyv.* (Szerk.: Kiss Attila Attila–Kovács Sándor–Odorics Ferenc) Szeged: Ictus és JATE, 1996. pp. 373–412.

Baudry, Jean-Louis: Az apparátus. *Metropolis* (1999/nyár) pp. 10–23.
(www.c3.hu/scripta)

Feminizmus és filmelmélet

Vincze Teréz: Feminizmus és filmelmélet. *Metropolis* (2000) no. 4. pp. 8–11.
(www.metropolis.org.hu)

Vincze Teréz: Feminizmusok. *Metropolis* (2016) no. 2. pp. 6–8.

Mulvey, Laura: A vizuális élvezet és az elbeszélő film. *Metropolis* (2000) no. 4. pp. 12–23. (www.metropolis.org.hu)

Doane, Mary Ann: Film és maszk. A női néző elmélete. *Metropolis* (2000) no. 4. pp. 24–36. (www.metropolis.org.hu)

Havas Júlia Éva: Női sorozatok: kettő plusz kettő. Kortárs amerikai tévésorozatok nőképe. *Metropolis* (2008) no. 4. pp. 54–79. (a lapszám még kapható!)

Queer-elmélet

Jagose, Annamarie: Queer-elméletek. In: uő: *Bevezetés a queer-elméletbe.* Budapest: Új Mandátum Könyvkiadó, 2003. pp. 75–97.

Dragon Zoltán: Ki nevet a végén? Neil Jordan: A síró játék.
(<http://www.filmkultura.hu/regi/2001/articles/essays/sirojatek.hu.html>)

Posztkoloniális filmelmélet

Bevezető a posztkoloniális filmelmélet összeállításához. *Metropolis* (2005) no. 2. pp. 9–11.

Mitsuhiro Yoshimoto: A radikalizmus nehézségei: A filmtudomány és a posztkoloniális világtrend. *Metropolis* (2001) no. 1. pp. 41–49.

Stam, Robert–Spence, Louise: Kolonializmus, rasszizmus és reprezentáció. *Metropolis* (2005) no. 2. pp. 12–26.

A tömegfilm elmélete

Király Jenő: Bevezetés a népszerű filmkultúra vizsgálatába. In: uő. (szerk.): *Film és szórakozás.* Budapest: MOKÉP–MFIF, 1981. pp. 3–50.

Király Jenő: *Mágikus mozi.* Budapest: Korona Kiadó, 1998. pp. 23–84. (A műfajok elmélete. A műfaji film elmélete.) (egy része, 53–84. oldal digitalizálva)

Új képfajták

Manovich, Lev: A film mint kulturális interface. *Metropolis* (2001) no. 2. pp. 24–43. (www.metropolis.org.hu)

McMahan, Alison: A több alakú elbeszélés hatásai a szubjektivitásra. *Metropolis* (2001) no. 2. pp. 60–70. (www.metropolis.org.hu)

Dragon Zoltán: A szoftver és a film: a film helye a digitális kultúrában. *Apertúra* (2009 tél) (<http://apertura.hu/2009/tel/dragon>)

Narratológia

Kovács András Bálint: A narratológia-összeállítás elé. *Metropolis* (1998/nyár)

---

pp. 7–9. (www.c3.hu/scripta)

Bordwell, David: A nézői tevékenység. In: Bordwell: *Elbeszélés a játékfilmben*. Budapest: Magyar Filmintézet, 1996. pp. 42–60.

Bordwell, David: „Proppizmus és álProppizmus”. A filmi elbeszélés morfológiájában felvetődő problémákról. *Metropolis* (1998/nyár) pp. 40–51. (www.c3.hu/scripta)

Kognitív filmelmélet

Nánay Bence: Filmelmélet és kognitív tudomány. *Metropolis* (1998-99/tél-tavaszi) pp. 6–12. (www.c3.hu/scripta)

Bordwell, David: Érvelés a kognitivizmus mellett. *Metropolis* (1998/99 tél-tavaszi) pp. 14–33. (www.c3.hu/scripta)

Anderson, Joseph – Anderson, Barbara: Miért van szükség ökológiai metaelméletre? *Metropolis* (1998/99 tél-tavaszi) pp. 34–48. (www.c3.hu/scripta)

Ajánlott összefoglaló művek:

Francesco Casetti: *Filmelméletek 1945–1990*. Budapest: Osiris, 1998.

Robert Stam: *Film Theory: An Introduction*. Oxford: Blackwell, 2000.

John Hill – Pamela Church Gibson (eds.): *Oxford Guide to Film Studies*. Oxford–New York: Oxford University Press, 1998.